Conf. univ. dr. habil. Adrian CHIRCU

Universitatea „Babeş-Bolyai” din Cluj-Napoca
Facultatea de Litere
Departamentul de limba română şi lingvistică generală

Str. Horea, nr. 31, Cluj-Napoca, jud. Cluj
400202

email: adichircu@hotmail.com

Tematica :

În **teza de doctorat**, pot fi abordate fapte de limbă (**limba română**) în/din perspectivă diacronică, diatopică, sincronică, romanică sau contrastivă. Se pot analiza/interpreta/studia aspecte de ordin : fonetic, morfologic, sintactic, lexical, semantic, etimologic, filologic, normativ, terminologic, onomastic ori didactic, la acestea adăugându-se împrumutul lexical din / în alte limbi, problema contactului lingvistic (limbi majoritare, limbi minoritare), studiul comparativ al limbilor romanice.

Nota 1. **În tratarea subiectelor, în funcţie de tema aleasă, se va ţine cont de interpretările sau demersul de cercetare, prezente în bibliografia de mai jos.**

Notă 2. Pentru selectarea exemplelor sau a faptelor de limbă, se vor consulta, în principal, dicţionare, atlase lingvistice, glosare (dialectale sau nu), tratate, culegeri de studii, crestomaţii, corpusuri de limbă vorbită, ediţii critice, apărute sub egida Academiei Române[1], a unor institute de cercetare sau a altor foruri academice din străinătate. De asemenea, se poate face apel şi la alte lucrări de specialitate apărute la universităţi din ţară şi din străinătate.

Examenul/ evaluarea candidaţilor constă într-o **probă scrisă** (două subiecte; unul de ordin general, iar altul referitor la subiectul tezei de doctorat) şi **într-un interviu,** în cadrul căruia candidatul va trebui să-şi expună succint direcţiile de analiză avute în vedere în elaborarea tezei de doctorat, în prezenţa comisiei desemnate.

[1] Pentru texte, se pot citi/cita/parcurge/consulta şi scrierile autorilor români publicate la Editura Minerva, EPL, ESPLA, Editura Humanitas, Fundaţia Naţională pentru Ştiinţă şi Artă, Editura Junimea, Editura Facla, Editura Polirom, Editura Cartea Românească, Editura Scrisul Românesc etc.

Bibliografie (minimală):

ALDEA, Maria, *Categoria gramaticală a determinării în limba română*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2006.

ALLIÈRES, Jacques, *Manuel de linguistique romane*, Paris, Honoré Champion Éditeur, 2001.

AVRAM, Mioara (coord.), *Sintaxa limbii române în secolele al XVI-lea – al XVI-lea*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2007.

AVRAM, Mioara, *Gramatica pentru toţi*, ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Bucureşti, Editura Humanitas, 1997.

BANNIARD, Michel, *Du latin aux langues romanes*, Paris, Editions Nathan Université, 1997.

BÂRLEA, Gheorghe, BÂRLEA Roxana Magdalena, *Lexicul românesc de origine franceză*, ediţia a II-a revăzută, Târgovişte, Editura Bibliotheca, 2000.

BIDU-VRĂNCEANU, Angela et *alii*, *Dicţionar de ştiinţe ale limbii*, Editura Nemira, Bucureşti, 2001. (DSL)

BIDU-VRĂNCEANU, Angela, FORĂSCU, Narcisa, *Limba română contemporană. Lexicul*, Bucureşti, Editura Humanitas Educaţional, 2005.

BOURCIEZ, Édouard, *Éléments de linguistique romane*, cinquième édition, révisée par l'auteur et par les soins de Jean Bourciez, Paris, Éditions Klincksieck, 1967.

BRĂESCU, Raluca, *Adjectivul în limba română*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2012.

*** *Cadrul European Comun de Referinţă pentru limbi: predare, învăţare, evaluare*, (traducere din limba franceză de Gheorghe Moldovanu), Consiliul Europei, Diviziunea Politici Lingvistice, Strasbourg, 2003.

CHIRCU, Adrian, *L'adverbe dans les langues romanes. Études étymologiques, lexicale et morphologiques* (français, roumain, italien, espagnol, portugais, catalan, provençal), Cluj-Napoca, Casa Cărţii de Ştiinţă, 2008, 338 p.

CHIRCU-BUFTEA, Adrian *Dinamica adverbului românesc. Ieri şi azi***,** Cluj-Napoca, Casa Cărţii de Ştiinţă, 2011.

CHIRCU-BUFTEA, Adrian, *Précis de morphologie romane*, Cluj-Napoca, Casa Cărţii de Ştiinţă, 2011.

CHIVU, Gh. et *alii* (eds), *Studii de istorie a limbii române. Morfosintaxa limbii literare în secolele al XIX-lea şi al XX-lea*, ediţie revăzută şi adăugită, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2015.

CHIVU, Gh., *Limba română de la primele texte pînă la sfîrşitul secolului al XVIII-lea* (*variantele stilistice*), Bucureşti, Academia Română & Editura Univers Enciclopedic, 2000, 157 p.

CIOMPEC, Georgeta, *Morfosintaxa adverbului românesc. Sincronie şi diacronie*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1985.

CONSTANTINESCU-DOBRIDOR, Gheorghe, *Dicţionar de termeni lingvistici*, Bucureşti, Editura Teora, 1998.

COPCEAG, Dumitru, *Tipologia limbilor romanice* (în comparaţie cu limbile germanice şi slave) *şi alte studii lingvistice*, ediţie de Ion Mării şi Nicolae Mocanu, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 1998.

COŞERIU, Eugeniu, *Sincronie, diacronie şi istorie. Problema schimbării lingvistice, versiune în limba română* de Nicolae Saramandu, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 1997.

COTEANU, Ion (coord.), *Limba română contemporană*, vol. I-II, ediţie revizuită şi adăugită, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1985.

DARMESTETER, Arsène, *Viaţa cuvintelor, studiată în semnificaţiile lor*, traducere din limba franceză de Alexandru Gafton, Iaşi, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", 2015.

DENSUSIANU, Ovid, *Istoria limbii române*, ediţie îngrijită de prof. univ. J. Byck, vol. I-II, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1961.

DENSUSIANU, Ovid, *Filologia romanică în universitatea noastră*, Bucuresci, J. V. Socecu Editeur, 1902.

****Dicţionarul explicativ al limbii române* (DEX), ediţie revăzută şi adăugită, Bucureşti, Academia Română & Editura Univers Enciclopedic, 2016.

*** *Dicţionarul limbii române*, tomurile I-XIX, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2010.

DIEZ, Friedrich, *Grammatik der Romanischen Sprachen*, fünfte Auflage, Bonn, Eduard Weber's Verlag, 1882, 1134 p.

DIMITRESCU, Florica, *Din lexicul limbii române vechi*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2014.

DIMITRESCU, Florica, *Teme lexicale actuale* (*începutul secolului al XXI-lea*), Bucureşti, Editura Academiei Române, 2014.

DIMITRESCU, Florica (coord.), *Istoria limbii române*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1978.

DIMITRIU, Corneliu, *Tratat de gramatică a limbii române.* I-*Morfologia* & II-*Sintaxa*, Iaşi, Institutul European, 1999, 2002.

CARMEN DOBROVIE-SORIN, ION GIURGEA (eds), *A Reference Grammar of Romanian*, Volume I: The noun phrase, Amsterdam-Philadelphia (John Benjamins Publishing Company) 2013.

DRAGOMIRESCU, Adina, *Particularităţi sintactice ale limbii române. Supinul*, Bucureşti, Editura Muzeului Naţional al Literaturii Române, 2013.

DRAGOMIRESCU, Adina, NICOLAE, Alexandru, *101 greşeli de lexic şi semantică*, Bucureşti, Editura Humanitas, 2011.

DRAGOŞ, Elena, *Elemente de sintaxă istorică românească*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., 1995.

DRAŞOVEANU, D. D., *Teze şi antiteze în sintaxa limbii române*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 1997.

DUCROT, Oswald, SCHAEFER, Jean-Marie, *Noul dicţionar enciclopedic al ştiinţelor limbajului*, Bucureşti, Editura Babel, 1996.

FRÂNCU, Constantin, *Gramatica limbii române vechi* (1521-1780), indice general de Alexandrina Ioniţă, Iaşi, Casa Editorială Demiurg, 2009.

GAFTON, Alexandru, *Elemente de istoria limbii române*, Iaşi, Editura Restitutio, Iaşi, 2001.

GHEORGHE, Mihaela, *Limba română. Probleme teoretice şi aplicaţii*, Braşov, Editura Universităţii Transilvania din Braşov, 2009.

GHEŢIE, Ion (coord.), *Istoria limbii române literare. Epoca veche* (1532-1780), Bucureşti, Editura Academiei Române, 1997.

GLESSGEN, Martin-Dietrich, *Linguistique romane. Domaines et méthodes en linguistique française et romane*, coll. «U», Paris, Éditions Armand Colin, 2007.

GODARD, Danièle (dir.), *Les langues romanes. Problèmes de la phrase simple*, coll. «Sciences du langage», Paris, CNRS Editions, 2003.

GRANDGENT, C. H., *Introducere în latina vulgară* (după ediţia spaniolă a lui F. de B. Moll), în româneşte de Eugen Tănase, Cluj-Napoca, Editura Universităţii «Victor Babeş», 1958.

GUŢU-ROMALO, Valeria, *Periplu lingvistic. Studii şi reflecţii*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2013.

GUŢU-ROMALO, Valeria (coord.), *Gramatica limbii române*, vol. I-II, tiraj nou, revizuit Editura Academiei Române, Bucureşti, 2008.

GUŢU-ROMALO, Valeria, *Aspecte ale evoluţiei limbii române*, Bucureşti, Editura Humanitas Educaţional, 2005.

HRISTEA, Theodor (coord.), *Sinteze de limba română*, ediţia a treia revăzută şi din nou îmbogăţită, Bucureşti, Editura Albatros, 1984.

HUMMEL, Martin, *Polifuncionalidad, polisemia y estrategia retórica. Los signos discursivos con base atributiva entre oralidad y escritura*, Berlin-Boston, Walter de Gruyter, 2012.

HUMMEL, Martin, *Adverbale und adverbialsierte Adjective im Spanischen. Konstruktionen des typs Los niños duermen tranquilos und María corre rápido*, Tübingen, Gunter Narr Verlag, 2000.

ILIESCU, Maria, *Varia Romanica. Universaux linguistiques, analyse du discours et caractère variationnel de la Romania*, Frank & Timme, 2013.

ILIESCU, Maria, *Miscellanea Romanica* (1956-2007), Cluj-Napoca, Editurile Clusium & Scriptor, 2008, 546 p.

ILIESCU, Maria, *Româna din perspectivă romanică/ Le roumain dans la Romania/ Rumänisch : die Őstlichste Sprache der Romania*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2007.

IONESCU, Emil, *Gramatici formale*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2007.

IORDAN, Iorgu, *Introducere în lingvistica romanică*, Bucureşti, Litografia Învăţămîntului, 1957.

IORDAN, Iorgu, *Limba română contemporană*, Bucureşti, Editura Ministerului Învăţămîntului, 1956.

IORDAN, Iorgu, *Limba română actuală. O gramatică a „greşelilor”*, Iaşi, Institutul de arte grafice Alexandru A. Ţerek, Mîrzescu, 1943.

IORDAN, Iorgu, GUŢU-ROMALO, Valeria, NICULESCU, Al., *Structura morfologică a limbii române contemporane*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

IRIMIA, Dumitru, *Gramatica limbii române*, Iaşi, Editura Polirom, 1997.

LEDGEWY, Adam, MAIDEN, Martin (eds), *The Oxford Guide to the Romance Languages*, Oxford, Oxford University Press, 2016.

LOMBARD, Alf, *La langue roumaine. Une présentation*, Paris, Editions Klincksieck, 1974.

LÜDTKE, Helmut, *Historia del léxico románico*, version española de Marcos Martínez Hernandez, Madrid, Editorial Gredos, 1974.

LOŞONŢI, Dumitru, *Toponime româneşti care descriu forme de relief*, Cluj-Napoca Editura Clusium, 2000.

LUPU, Coman (ed.), *Las lenguas románicas y la neologia*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2010.

MARCHELLO-NIZIA, Christiane, *Grammaticalisation et changement linguistique*, Bruxelles, Éditions De Boeck & Larcier, 2006.

MAREŞ, Alexandru (coord.), *Crestomaţia limbii române vechi*, vol. I (1521-1639), alcătuit de Emanuela Buză, Magdalena Georgescu, Alexandru Mareş, Florentina Zgraon, ediţia a II-a, revăzută şi adăugită de Liliana Agache, Alexandru Mareş, Cristinel Sava, Maria Stanciu-Istrate şi Emanuela Timotin, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2016.

METZELTIN, Michael, *Gramatică explicativă a limbilor romanice. Sintaxă şi semantică*, text adăugit şi definitivat de autor după traducerea în limba română de Dinu Moscal, postfaţă de Eugen Munteanu, Iaşi, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.

MEYER-LÜBKE, W., *Grammaire des langues romanes*, traduction française par Auguste Doutrepont et Georges Doutrepont, tomes I-IV, Paris, H. Welter, Éditeur, 1890, 1895, 1900,1906.

MÎRZEA-VASILE, Carmen, *Eterogenitatea adverbului românesc : tipologie şi descriere*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2012.

MOROIANU, Cristian, *Motivarea formală a relaţiilor semantice. Sinonimia analizabilă*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2016.

MOROIANU, Cristian, *Etimologie şi lexicologie românească, convergenţe sincronice şi diacronice*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2015.

MUNTEANU, Eugen, *Lexicologie biblică românească*, Bucureşti, Editura Humanitas, 2008.

NAGY, Rodica, *Sintaxa limbii române actuale. Unităţi, raporturi şi funcţii*, Iaşi, Institutul European, 2005.

NEAMŢU, G. G., *Studii şi articole gramaticale*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Nova, 2014.

NEAMŢU, G. G., *Teoria şi practica analizei gramaticale*. Distincţii *şi… distincţii* (cu trei seturi de grile rezolvate şi comentate), ediţia a II-a revăzută, adăugită şi îmbunătăţită, Piteşti, Editura Paralela 45, 2007.

NICA, Dumitru, *Teoria părţilor de vorbire. Aplicaţii la adverb*, Iaşi, Editura Junimea, 1988.

NICOLAE, Alexandru, *Ordinea constituenţilor în limba română: o perspectivă diacronică. Structura propoziţiei şi deplasarea verbului*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2015.

NICULESCU, Alexandru, *Individualitatea limbii române între limbile romanice*, vol. I-IV, Bucureşti-Cluj-Napoca, Editurile Ştiinţifică-Ştiinţifică şi Enciclopedică- Clusium, 1965, 1978, 1999, 2003.

PANĂ-DINDELEGAN, Gabriela (ed.), *The Syntax of Old Romanian*, Oxford, Oxford University Press, 2016.

PANĂ-DINDELEGAN, Gabriela *et alii* (eds), *Diachronic Variation in Romanian*, Cambridge Publishing Scholars, Newcastle upon Tyne, 2015.

PANĂ-DINDELEGAN, Gabriela (ed.), *The Grammar of Romanian*, Oxford, Oxford University Press, 2013.

PANĂ-DINDELEGAN, Gabriela (coord.), *Gramatica de bază a limbii române*, ediţia a II-a, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2016.

PANĂ-DINDELEGAN, Gabriela (coord.), *Dinamica limbii române actuale. Aspecte gramaticale şi discursive*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2009.

PANĂ-DINDELEGAN, Gabriela, *Elemente de gramatică. Dificultăţi, controverse, noi interpretări*, col. «Repere», Bucureşti, Editura Humanitas Educaţional, 2003.

PANĂ-DINDELEGAN, Gabriela, DRAGOMIRESCU, Adina, NEDELCU Isabela, *Morfosintaxa limbii române*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2010.

POPESCU-MARIN, Magdalena, *Formarea cuvintelor în limba română din secolele al XVI-lea – al XVIII-lea*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2007.

POSNER, Rebecca, *Las lenguas romances*, col. «Lingüística», traducción de Silvia Iglesias, Madrid, Ediciones Cátedra, 1998.

PRÉVOST, Sophie, FAGARD, Benjammin (éds.), *Grammaticalisation et lexicalisation : la formation d'expression compexe* (numéro spécial *Langue Française*, 156), Paris, Éditions Larousse, 2007.

PUŞCARIU, Sextil, *Limba română. Privire generală*, I, prefaţă de G. Istrate, note, bibliografie de Ilie Dan, Bucureşti, Editura Minerva, 1976.

PUŞCARIU, Sextil, *Cercetări şi studii*, ediţie îngrijită de Ilie Dan, prefaţă de G. Istrate, Bucureşti, Editura Minerva, 1974.

REINHEIMER-RÎPEANU, Sanda, *Lingvistica romanică. Lexic-Fonetică-Morfologie*, col. «ALL Universitar», Bucureşti, Editurile ALL, 2001.

ROSETTI, Al., *Istoria limbii române, de la origini până în secolul al XVII-lea*, cu 6 hărţi afară din text, Bucureşti, Editura pentru literatură, 1968.

RUSU, Valeriu (coord.), *Tratat de dialectologie românească*, Craiova, Editura Scrisul românesc, 1984.

SALA, Marius (coord.), *Enciclopedia limbii române*, Bucureşti, Academia Română & Editura Univers Enciclopedic, 2001.

SALA, Marius (coord.), *Vocabularul reprezentativ al limbilor romanice*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1988

SALA, Marius, *Limbi în contact*, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 1997.

SARAMANDU, Nicolae, *Romanitatea orientală*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2004.

SECRIERU, Mihaela, *Nivelul sintactic al limbii române*, Iaşi, Editura SedcomLibris, 2007.

STAN, Camelia, *O sintaxă diacronică a limbii române vechi,* Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2013.

STAN, Camelia, *Categoria cazului*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2005.

STOICHIŢOIU-ICHIM, Adriana, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influenţe, creativitate*, Bucureşti, All Educaţional, 2001.

SWANN, Joan et *alii*, *A Dictionary of Sociolinguistics*, Tuscalosa, The University of Alabama Press, 2004.

TODI, Aida, *Elemente de sintaxă românească veche*, Piteşti, Editura Paralela 45, 2001.

TOURATIER, Christian, *Analyse et théorie syntaxiques*, Aix-en-Provence, Publications de l'Université de Provence, 2005.

VASILE, Carmen, *Adverbul românesc între continuitate latină, specific balcanic şi evoluţie internă*, Bucureşti, Editura Muzeului Naţional al Literaturii Române, 2013.

ZAFIU, Rodica, *Diversitate stilistică în româna actuală*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.